

ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO FINLANDII

**Agnieszka Buda
HOT W / IV ROK
Nr indeksu 33246**

WSTĘP

Problematyką niniejszej pracy jest analiza rynku turystycznego Finlandii. Zostały w niej przedstawione m.in. aktualne informacje geograficzne, ekonomiczne oraz rynek recepcji jak i emisji turystycznej kraju. Przedostatnim tematem, lecz nie mniej ważnym jest znaczenie danego rynku turystycznego dla Polski.

"Finlandia jest położona pośrodku dzikiej północy. Pomiędzy Rosją a krajami zachodnimi. Pomiędzy Rosją a Szwecją mówiąc dokładnie. Finlandia ma kształt modlącej się kobiety, ale kiedyś miała kształt dużego człowieka. Ale traciliśmy po kolei różne części ciała. Podczas wojny musieliśmy oddać Rosji jedno ramię i kawałek biodra, więc w tej chwili nasza modląca się kobieta cierpi na anoreksję i ma kształt mutanta".

Ville Valo

Spory dotyczyły niegdyś nazwy kraju. Sami Finowie określają naród fiński, a ściślej wszystkich podających język fiński za macierzysty, jako Suomalaiset, a samą Finlandię jako Suomi. Pochodzenie tych nazw jest w dalszym ciągu przedmiotem sporów i różnych teorii. Wywodzenie ich od słowa suo -bagno nie zyskało powszechnego uznania. W każdym razie nazwy te odnosiły się początkowo do prowincji południowo zachodniej (Finlandia Proper) i dopiero stopniowo objęły cały kraj. Nazwę Finlandia wprowadził ich zachodni sąsiad - Szwecja.

Położenie geograficzne Finlandii sprawia, że już od najwcześniejszego okresu swej historii kraj ten znajdował się pod wpływem zarówno kultury wschodniej, jak i zachodniej. Od strony zachodu miały miejsce kontakty ze Szwecją, od strony wschodniej natomiast oddziaływał całkowicie odmienny świat Bizancjum i Nowogrodu.

Style europejskie, już od średniowiecza docierające do Finlandii ulegały tu przeobrażeniu w zetknięciu z rodzimą architekturą i tradycją. Jednak architektoniczny krajobraz Finlandii kształtowało przede wszystkim budownictwo wiejskie. Zabudowania wznoszone z masywnych pni drzewnych, proste w formie, niskie, kryte dachem o małym spadku wtapiają się całkowicie w krajobraz. Do tradycji należy zgrupowanie budynków mieszkalnych, gospodarczych i sauny wokół prostokątnego dziedzińca. W architekturze współczesnej Finlandii znajdujemy pewną kontynuację tej tradycji, przejawiającą się w dążeniu do kształtowania niewielkich, zamkniętych przestrzeni, dziedzińca czy patia wewnętrznego.

Dlaczego Finlandia?

Jak nie zachwycić się krajem pełnym elfów, jezior i reniferów ;]

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	2
ROZDZIAŁ I – WPROWADZENIE	4
1.1 Informacje ogólne	4
1.2 Położenie	5
1.3 Klimat	7
1.4 Gleby	8
1.5 Wody	9
1.6 Krainy geograficzne	10
1.7 Flora	11
1.8 Fauna	12
ROZDZIAŁ II – ROZWÓJ TURYSTYKI	14
2.1 Warunki rozwoju turystyki	14
2.2 Regiony turystyczne	15
2.3 Atrakcje turystyczne	16
2.4 Dostępność komunikacyjna	17
ROZDZIAŁ III – ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO	19
3.1 Rynek recepcji turystycznej	19
3.2 Wielkość przyjazdów do Finlandii	19
3.3 Rynek emisji turystycznej	21
3.4 Cele podróży	23
3.5 Wydatki na turystykę	23
3.6 Noclegi i zakwaterowanie	24
3.7 Hotele	25
3.8 Przychody i wydatki na turystykę	26
ROZDZIAŁ IV – ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO FINLANDII DLA POLSKI	28
4.1 Przyjazdy	28
4.2 Zakwaterowanie	29
4.3 Wydatki	29
ROZDZIAŁ V- PODSUMOWANIE	31
BIBLIOGRAFIA	32
SPIS Map, Rysunków, Tabel, Wykresów	32

ROZDZIAŁ I– WPROWADZENIE

Większość gospodarstw jest położona w centralnej i wschodniej Finlandii, kilka na wybrzeżu i niewielka liczba na wyspach Alandzkich.

Wiele gospodarstw posiada narodowy znak dobrej jakości nadawany przez stowarzyszenie doradztwa wiejskiego (Maakuntien Parhaat –fin.).

Wiosną 2001 rząd Finlandii przeznaczył dotacje na zakładanie nowych gospodarstw i promowanie ekoturystyki.

Osoby przebywające na farmach w Finlandii poznają codzienne życie na farmie oraz to, dlaczego wieś jest tak atrakcyjna. Istnieje przeszło 300 farm z różnymi serwisami. Goście mogą mieszkać w głównych budynkach, budynkach gościnnych lub domkach nad jeziorem. Zakres zakwaterowania rozciąga się od skromnego po luksusowy. Goście mogą wybrać różne opcje pobytu, z pełnym wyżywieniem, częściowym lub własnym (w niektórych przypadkach). Ceny zależą od farmy oraz pory roku.

1.1 Informacje ogólne

Stolica: Helsinki

Ważniejsze miasta: Helsinki, Turku, Lahti, Vantaa, Tampere, Oulu, Espoo

Obszar: 338 000 km²

Długość granic z sąsiadami: 2628 km
(ze Szwecją 586 km, z Norwegią 729 km, z Rosją 1313 km)

Ludność: 5 147 000

Gęstość zaludnienia: 15.2 osób / km²

71% ludności mieszka w miastach i obszarach miejskich, 29% na obszarach wiejskich

Kobiety / Mężczyźni: 51,1% / 48,9%

Średnia długość życia: mężczyźni 75 lat, kobiety 81 lat

Język: Finlandia ma dwa języki urzędowe: fiński (używany przez 91,5% ludności) i szwedzki (5,5%). Sami (Lappish) jest językiem ojczystym, używa go około 1700 osób.

Religia: luteranie 93,6%; fińscy prawosławni 1,1%; bezwyznaniowcy 9,3%; inni 0,9%

Ustrój: republika

Waluta: EURO

1.2 Położenie

Finlandia (Republika Finlandii Suomen Tasavalta) jest państwem w północnej Europie, członkiem Unii Europejskiej. Największe miasta to: Helsinki 1 mln, Tampere 270 tys., Turku 260 tys., Oulu 125 tys., Lahti 115 tys., Kuopio 110 tys., Pori 104 tys., Jyväskylä 83 tys., Kotka 67 tys.

Południkową i równoleżnikową rozciągłość Finlandii określają następujące współrzędne: na północy 70°05'30" szerokości geograficznej północnej (Utsojki w Laponi), na południu 59°30'10" szerokości geograficznej północnej na wyspie i na lądzie stałym 59°48'30", na wschodzie 31°35'20" długości geograficznej wschodniej i na zachodzie 19°07'03" długości geograficznej wschodniej. Pod względem średniej szerokości geograficznej Finlandia jest, nie licząc Islandii, najbardziej północnym państwem świata.

Mapa 1. Finlandia w świecie i w europie (umiejscowienie), źródło: www.visitfinland.com

W krajobrazie Finlandii przeważają niziny o młodej rzeźbie polodowcowej. Najbardziej rozległe są: Nizina Wschodniobotnicka na zachodzie i Południowofińska na południu. Środkową część kraju zajmuje Pojezierze Fińskie z licznymi jeziorami. Tworzą one rozległy system wodny dla żeglugi. W kierunku północnym rozciąga się Laponia. Najwyższym wzniesieniem fińskiej Laponii, a zarazem całej Finlandii jest szczyt Haltiatunturi (1328 m n.p.m.). Wybrzeża morskie Finlandii są przeważnie skaliste i strome, płaskie i piaszczyste są jedynie rejony ujść rzek nad Zatoką Botnicką. Wzdłuż wybrzeży rozciąga się szeroka na 10-20 km strefa ok. 30tys. wysp i skał podwodnych - słynnych fińskich szerów.

Finlandię od wpływów Oceanu Atlantyckiego oddziela Półwysep Skandynawski. Stąd też znajduje się ona pod większym wpływem kontynentalnych mas powietrza. Na terenach położonych za kołem podbiegunowym. Północnym klimat jest bardzo ostry, zimy mroźne, a temperatura wzrasta jedynie podczas krótkiego lata, trwającego w czasie dnia polarnego.

Bardziej na południe na klimat łagodząco wpływa bliskość morza. Ciepłe lata pozwalają na rozszerzenie terenów rolniczych dalej na północ niż w innych krajach skandynawskich. Od połowy listopada do kwietnia w całym kraju występuje pokrywa śnieżna, a na morzu utrzymuje się pokrywa lodowa.

Mapa 2. Finlandia, źródło: www.visitfinland.com

Pod względem hydrograficznym obszar Finlandii, położony jest w całości w granicach zlewiska Oceanu Atlantyckiego, odwadniany jest do czterech mórz peryferycznych tego oceanu. Przeważającą część terytorium państwa zajmuje zlewisko Bałtyku z rzekami spływającymi na zachód i południe do zatoki Botnickiej i Fińskiej. Łączna długość rzek fińskich wynosi ok. 42 800 kilometrów. Rzeki ogólnie rzecz biorąc są krótkie (najdłuższe: Kemi 550km, Tornio 408km, Muonio 333km). Odznaczają się one często dużymi spadkami, obfitują w liczne progi i wodospady. Najbardziej znany wodospad to Imatra (wys. 18,5m) na rzece Vuoksi.

Ważną cechą położenia hydrograficznego jest również to, że Finlandia leży w strefie najmłodszych pojezierzy związanych ze stopniową ablacją i zanikiem lądolodu ostatniego zlodowacenia. Stąd obfitość polodowcowych jezior zajmujących ponad 9% oraz bagien i podmokłych torfowisk - ok. 30% ogólnej powierzchni kraju.

Pod względem położenia biogeograficznego Finlandia niemal w całości znajduje się w strefie tajgi, czyli zwartych lasów iglastych strefy subpolarnej, złożonych ze świerków, jodeł, sosen z domieszką brzoź i osik. Skrajnie południowa część kraju i Wyspy Alandzkie objęte są lasami mieszanymi strefy umiarkowanej z dębami, jesionami, lipami, leszczyną, jałowcem i olszą. Poza roślinnością leśną występują różnej wielkości kompleksy roślinności bagiennej, łąkowej i naskalnej, wśród której szczególne znaczenie ma

chrobotek reniferowy - główny pokarm reniferów w strefie tundry.

Pod względem zoogeograficznym Finlandia należy do krainy palearktycznej i z wyjątkiem północno-zachodniego cypla, objętego dzielnicą arktyczną z fauną tundry, należy do dzielnicy europejsko-syberyjskiej. Jej faunę reprezentują na północy zwierzęta tundry (renifer, rosomak, leming), na pozostałym obszarze niedźwiedź brunatny, łos, lis, zając bielak, kuny leśne, wydry itp., w Zatoce Botnickiej foki, z ptaków zaś głuszce, cietrzewie i liczne gatunki ptactwa wodnego. Wody śródlądowe obfitują w cenne gatunki ryb, jak łososie, pstrągi, sigi, sandacze itp.

Pod względem strukturalnym Finlandia leży w obrębie prekambryjskiej tarczy bałtyckiej, należącej do Archeoeuropy i tylko skrajem swego górzystego, północno-zachodniego cypla sięga obszaru sfałdowań kaledońskich Paleoeuropy. Rozgraniczenie tych dwóch wielkich jednostek strukturalnych wyznacza w przybliżeniu poziomica 900 m. Obszar Finlandii budują w ponad 95% różnorodne archaiczne i prekambryjskie skały krystaliczne, głównie granity i gnejsy. Geologowie skandynawscy dopatrują się w ich skomplikowanych układach korzeni prekambryjskich najstarszych łańcuchów gór fałdowych Marealbidów, Svekofenidów i Karelidów, zupełnie zdegradowanych i zamienionych w przeważnie monotonną, prastarą powierzchnię kadłubową albo peneplenę. W rezultacie ta prastara peneplena wyznacza dzisiaj podstawową cechę rzeźby większości terytorium Finlandii, tj. lekko falistą równinność krajobrazu. Zróznicowanie wysokości względnych pozwala wydzielić sześć typów ożywienia rzeźby w oparciu o rosnące wartości wysokości względnych. Wg J.G.Granö są to:

- Równiny, prawie idealnie płaskie o amplitudach wysokości poniżej 5m;
- Obszary płaskie, o amplitudach 5 - 10 m;
- Obszary pagórkowate, o amplitudach wysokości 10 - 20 m;
- Obszary wzgórz, o wysokościach względnych 20 - 50 m;
- Obszary górzyste, o amplitudach wysokości 50 - 200 m;
- Obszary górskie, o wysokościach względnych ponad 200 m;

1.3 Klimat

Obszar Finlandii objęty jest, według klasycznego podziału, strefą borealnego klimatu leśnego o średnich temperaturach najzimniejszego miesiąca poniżej -3°C i o corocznej, zwartej pokrywie śnieżnej. Tylko najdalej na północ wysunięte obszary górskie leżą już w strefie klimatu subarktycznego o średnich temperaturach najcieplejszego miesiąca poniżej 10°C .

O klimacie Finlandii decydują dwa główne czynniki: położenie na północ od 60° szerokości geograficznej północnej i sąsiedztwo północnego Atlantyku.

Położenie na północ od 60° szerokości geograficznej północnej sprawia, że średnia roczna napromieniowania słonecznego, która w dolnej atmosferze i na powierzchni ziemi przetwarza się w energię, jest mniejsza od wypromieniowania. W rezultacie roczny bilans promieniowania jest negatywny.

Podczas letniego przesilenia dzień trwa łącznie ze zmrokiem 22 godziny, a podczas zimowego przesilenia tylko 7 i 3/4 godziny (w Helsinkach).

Tabela 1. Długość dnia w zależności od szerokości geograficznej,
źródło: www.stat.fi

Szerokość geograficzna	Zimowe przesilenie		Letnie przesilenie	
	ze zmrokiem	bez zmroku	ze zmrokiem	bez zmroku
60°	7h 45'	5h 42'	22h 01'	18h 49'
65°	6h 22'	3h 20'	24h	21h 56'
69°	4h 46'	0h	24h	24h

Klimat Finlandii kształtują wiatry zachodnie i cyklony północnoatlantyckiego frontu polarnego, powstającego między zimnymi masami powietrza polarnego na północy a tropikalnymi lub nieco cieplejszymi polarnymi masami powietrza na południu.

Pod wpływem rocznego rytmu elementów pogody, związanych z szerokością geograficzną kraju, fiński krajobraz zmienia się bardzo w ciągu roku. Najczęściej opisywany jest letni krajobraz Finlandii w okresie zrównania dnia z nocą. Wtedy w całym kraju jest najcieplej, a na dalekiej północy trwa dzień polarny. Roślinność osiąga wtedy pełnię rozwoju, a nagrzane wody ulegają parowaniu, wskutek czego w lipcu i sierpniu na dużych obszarach padają obfite deszcze.

1.4 Gleby

Gleby w Finlandii, rozwinięte na podłożu z osadów plejstocénskich i holocénskich pokryw dolinnych oraz torfowisk, rzadko są urodzajne. Substrat przeważającej ilości stanowią osady morenowe, na których powstały bielice ulegające ługowaniu w wyniku nadmiernego nasycenia wodą. Poza tym uprawę roli utrudniają tkwiące w morenie wielkie głazy narzutowe, które trzeba usuwać, aby zaorać glebę, lecz niestety w miejsce usuniętych pojawiają się często nowe, wyciskane z głębi przez wymarzanie wiosenne. W dodatku zakwaszenie znacznej części gleb powoduje strącanie związków żelaza w postaci warstwy rudawcowej lub rudy bagiennej. W północnej Laponii i na większości zalesionych obszarów, zwłaszcza pagórkowatych, przeważają kamieniste, jałowe gleby szkieletowe o tak płytkim profilu, że próby ich uprawy byłyby daremne.

Jedynie na postglacialnych łąkach morskich i namulach strefy nadbrzeżnej na południu i zachodzie występują najlepsze, urodzajne gleby, ale zajęta przez nie powierzchnia stanowi zaledwie 3% całego kraju. Prócz nich żyzniejsze gleby znaleźć można jeszcze powyżej granicy najwyższego zalewu morskiego, głównie na wschodzie centralnych prowincji kraju lub lokalnie tam, gdzie w strefie łupków metamorficznych podłoże bogate jest w wapń. Również nieco lepsze gleby występują w miejscach, gdzie osady morenowe zostały wtórnie przesortowane, np. w dolnych częściach stoków pagórków morenowych, drumlinów itp.

Na wielu obszarach, gdzie brakuje łatwych do uprawy, urodzajnych gleb, rolnicy fińscy muszą zadowalać się względnie nieurodzajnymi i ciężkimi do uprawy glebami morenowymi.

Przestrzenne zróżnicowanie gleb w Finlandii jest znaczne. Gleby ilaste występują głównie na południo-zachodzie. Gleby torfowe są przede wszystkim w całej północnej Finlandii, gdzie przeważają nad innymi typami. Występują one także w północnej części Suomenselkä, na południo-wschodzie i we wnętrzu południowej części Niziny Wschodniobotnickiej oraz w postaci małych wysepek w południowo-zachodniej części kraju, gdzie wykorzystywane są pod intensywną uprawę warzyw.

1.5 Wody

Finlandia posiada ponad 55 000 jezior o średnicy ponad 200 m, rozsianych bardzo nierównomiernie. Największe ich zagęszczenie występuje w okręgu Mikkeli na Pojezierzu Fińskim. Jeziora zajmują piątą część powierzchni całego pojezierza. Natomiast w środkowej Laponii, w południowej części Niziny Wschodniobotnickiej i na południo-zachodzie kraju w okręgach Turku i Pori jezior jest najmniej. W sumie jeziora zajmują ok. 9% całej powierzchni Finlandii.

Ubóstwo jezior w środkowej Laponii spowodowane jest istnieniem potężnej, rozległej pokrywy zwietrzelinowej pozostawionej przez lądolód w obrębie działu lodowego. Stara sieć rzeczna, nie dość zmieniona przez zlodowacenia i poglaczalne dźwiganie, nie sprzyjała powstaniu jezior na Nizinie Wschodniobotnickiej.

Liczba jezior fińskich stopniowo maleje, powodem tego są zatorfienia (5-10%) mniejszych i płytszych zbiorników, niedojrzała sieć odwadniających je rzek, połączona z częstymi bifurkacjami oraz z erozyjnymi rozcięciami grzęd skalnych będących dla jezior tamami. Tylko w ciągu ostatnich 50 lat na skutek zatorfienia, erozji wstecznej i osuszenia przez człowieka zanikło w Finlandii ponad 500 jezior.

Jeziora fińskie są przeważnie płytkie, a tylko jedno z nich jest ponad 100 m głębokie. Jeziora cechuje mała pojemność wodna, a ponieważ nie leżą wysoko ich potencjał energetyczny znacznie ustępuje o wiele mniejszym jeziorom górskim Szwecji i Norwegii.

Niezaprzeczalny jest wpływ jezior na klimat Finlandii. Magazynują one latem słoneczne ciepło, które w okresie zimowym przeciwdziała okresowym skokom temperatury łagodząc wybitnie ich szkodliwość. W cyklu zaś hydrologicznym jeziora zwiększając ewaporację wpływają na wzrost częstotliwości letnich deszczów.

W Finlandii przeważają rzeki stosunkowo krótkie. Większość uchodzi do jezior, a następnie wypływa z nich zmieniając nazwę. Najdłuższą rzeką jest Kemi przepływająca jezioro Kemi. Jej długość od źródeł do ujścia wynosi 600 km. Długość następnej, Vuoksi, łącznie z przepływającymi przez nią jeziorami wynosi około 550 km.

Rzeki fińskie w znacznym stopniu wcinają się w swoje podłoże i znoszą wymyty materiał do morza. Stwierdzono to na podstawie analiz map wykonanych w różnych okresach czasu. Stopniowe przemieszczanie występujących na wielu rzekach płycizn i łąch rzecznych złożonych z piasku i żwiru jest również formą transportu osadów z brzegiem rzeki.

Roczne wahania poziomu wody wielu jezior wykazują pewne odchylenia polegające na przedłużaniu naturalnego przebiegu zmian odpływu, wskutek czego odpływ wypływających z nich rzek nie koreluje z poziomem wody tych jezior. Przyczyną tego są

zapory wodne pobudowane dla celów energetycznych na wielu rzekach wypływających z jezior, dzięki którym rzekami może przepływać raz mniej, raz więcej wody, niezależnie od jej poziomu w jeziorze.

1.6 Krainy geograficzne

Małe zróżnicowanie rzeźby w połączeniu z monotonią krajobrazu sprawia, że Finlandia w przeciwieństwie do pozostałych państw skandynawskich nie posiada wyraźnie kontrastujących ze sobą krain geograficznych. Na większości obszaru kraju, niemal po koło polarne, krajobrazy są bardzo podobne do siebie.

Po bliższym poznaniu kraju zauważa się pewne regionalne różnice. Jednak te różnice, nawet w odniesieniu do podstawowego podziału na główne krainy geograficzne, są miejscami tak nieznaczne, że sami Finowie nie są zupełnie zgodni co do ilości i granic głównych regionów geograficznych swego kraju i proponują w podręcznikach kilka wersji podziału. W dodatku sprawę tę komplikuje, tkwiący głęboko w świadomości wielu Finów, zwłaszcza starszego pokolenia, podział na tradycyjne prowincje historyczne, których nazwy powtarzają się w oficjalnych nazwach administracyjnych dzisiejszych okręgów, czyli lääni- odpowiedników naszych województw.

Najstarszy podział kraju pochodzi z okresu stopniowego opanowywania jego terytorium przez rozmaite plemiona fińskie, sięga czasów bardzo dawnych. Najważniejszą, a równocześnie najmniejszą prowincją w tym podziale jest Varsinais-Suomi, czyli właściwa Finlandia, zajmująca południowo - zachodni narożnik kraju. Mrowie szeroowych wysepek łączy tę część kraju z Wyspami Alandzkimi. Obszar ten, zamieszkanym nieprzerwanie od neolitu, stanowił teren wyjściowy ekspansji Finów, a później Szwedów, którzy do dziś jeszcze przeważają tu liczebnie w wielu miejscowościach. Tutaj także powstała nazwa "Suomi" oznaczająca kraj bagien i torfowisk i stąd rozprzestrzeniła się na cały kraj, stając się jego oficjalną nazwą. Od wschodu sąsiaduje z tą najstarszą prowincją Uusimaa, po szwedzku Nyland, czyli Nowy Kraj. Taką nazwę nadali fińscy osadnicy zajętych z kolei przez siebie wybrzeżom Zatoki Fińskiej. Na obszarze zajmowanego w dalszej kolejności Pojezierza Fińskiego powstały prowincje historyczne: Häme albo po szwedzku Tavastland, czyli kraina Tawastów - na zachodzie, Savo z miastem Kuopio - w części środkowej i Karjala, czyli Karelia - na wschodzie.

Podział na podstawie książki pt. "Finlandia" Wojciecha Walczaka, Warszawa 1973

Podział I (nawiązuje częściowo do tradycyjnych prowincji historycznych i do zróżnicowania rzeźby):

- Finlandię wyspiarską
- Kraj nizinny
- Finlandię jeziorną
- Nizinę Wschodniobotnicką
- Finlandię górzystą
- Laponię

Podział II (zrywa z granicami tradycyjnymi prowincjami historycznymi wprowadzając granice dostosowane do wysokości bezwzględnych i morfologii):

- Niziny nadbrzeżne
- Pojezierze Fińskie
- Pogórze Środkowofińskie
- Laponia Fińska

1.7 Flora

Korzystne warunki klimatyczne, a zwłaszcza całoroczny napływ względnie ciepłych mas powietrza atlantyckiego, dodatnie anomalie termiczne zimy i ciepłe lata, sprawiają, że las w Fennoskandii sięga dalej na północ, niż w innych częściach półkuli północnej, z wyjątkiem środkowej Syberii. W północnej Finlandii i na sąsiednich obszarach Norwegii północna granica lasu sosnowego osiąga 70°18' szerokości geograficznej północnej, a lasy i zarośla brzożowe rosną jeszcze dalej na północy.

Pomimo jednak sprzyjających warunków klimatycznych flora tych obszarów jest pod względem odmian uboga. Powodem tego było plejstocénskie zlodowacenie, gdy jeszcze przed 25 000 lat cała Skandynawię pokrywał lądolód, oraz negatywne czynniki utrudniające w okresie polodowcowym ponowne rozprzestrzenienie się roślin jak i zwierząt.

Wielkie regiony albo strefy roślinne Finlandii uwarunkowane są zróżnicowaniem klimatycznym. Wewnątrz ich występuje znaczna różnorodność wywołana lokalnymi warunkami klimatycznymi, właściwościami glebowymi i procesami historycznymi łącznie z wpływem gospodarki ludzkiej. Wszystkie te czynniki określają zespoły roślinne w obrębie wielkich, klimatycznie uwarunkowanych regionów zaznaczających się zmiennością szerokich stref roślinnych w kierunku z północy na południe.

W północnej Laponii Fińskiej strefę roślinności arktycznej reprezentuje pseudotundra występująca wyspowo zwłaszcza na obszarze fieldów, gdzie wpływ wysokości i rzeźby zbliża warunki klimatyczne do arktycznych. Chociaż późne topnienie śniegu zapewnia wystarczającą wilgotność mimo niedostatecznych opadów letnich, to jednak okres wegetacyjny jest tu krótki. Brakuje wskutek tego drzew, panują niskie, odporne na mróz, karłowate krzewinki, głównie wrzosowate. Lokalnie występująca trwała zmarzlina sprzyja sporadycznemu istnieniu torfowisk.

Strefa roślinności subarktycznej stanowi przejście pomiędzy właściwą strefą arktyczną a strefą borealnych, północnych lasów. Stanowi ona bezpośrednie przedłużenie północno-rosyjskiej leśnej tundry tzw. lasotundry. Północną granicę tej strefy wytycza polarna granica zasięgu drzew, reprezentowana przez gatunek niskiej brzozy, której pojedyncze egzemplarze oraz zwarte lasy brzożowe występują o wiele dalej na północy niż jakiegokolwiek drzewa iglaste. Na południu strefa roślinności subarktycznej osiąga granicę lasów iglastych.

Na południe od strefy subarktycznej rozciąga się bardzo szeroka strefa północnych lasów iglastych z charakterystyczną roślinnością niską mchów i porostów. Główny skład drzewostanu obok sosny stanowi tu świerk pospolity. Lasy te uważane są powszechnie za zachodnie przedłużenie tajgi zajmującej północne obszary Eurazji i Północnej Ameryki. Gatunkowe ubóstwo lasów przejawia się obecnie dużym rozwojem przemysłu drzewnego Finlandii.

Dużą rolę w strefie północnych lasów iglastych pełnią różnego typu bagna i wysokie oraz niskie torfowiska, zajmujące ok. 30% powierzchni kraju.

Skrajne południe zajmuje strefa północno-europejskich lasów mieszanych. Jej północną granicę utożsamia się z północnym zasięgiem dębu, stąd często stosowana jest dla niej nazwa "strefa dębu". Na równinach Finlandii, gdzie wielkie powierzchnie jezior w dużym stopniu łagodzą strefowy wpływ klimatu, granica pomiędzy strefą lasów iglastych a mieszanych jest trudno uchwytana. Najczęściej spotykane drzewa to: lipa drobnolistna, klon zwyczajny, wiąz, leszczyna, jesion, dąb szypułkowy oraz endemiczne rodzaje jesionów.

Poza tymi gatunkami drzew w lasach Finlandii rośnie na bagnach sosna bagienna, na północy zaś relikty polodowcowe - brzoza karłowata i równie karłowata wierzba polarna. Na południu pospolity jest jałowiec. Powszechne we wszystkich lasach są wrzosa, borówka brusznica, na bagnach żurawina, maliny błotne oraz malina moroszka, mchy i porosty, a zwłaszcza na północy charakterystyczny mech - chrobotek reniferowy.

1.8 Fauna

Olbrzymie obszary lasów, bagien i pseudotundrę na północy zamieszkują liczne gatunki zwierząt. Wśród ssaków występuje 67 fińskich gatunków rodzimych, z których niedźwiedź brunatny i wilk występują sporadycznie w północnych i wschodnich obszarach kraju. Obecnie już tylko zimą stada wilków trafiają się nieco częściej w północnej i wschodniej Laponii, gdzie pożywienie ich stanowią renifery. Pospolitymi wśród rodzimych ssaków są natomiast łosie, jedyni oprócz reniferów przedstawiciele jeleniowatych w Finlandii, oraz renifery żyjące w Laponii.

Typowym drapieżnikiem północnolapońskiej strefy tundry i lasotundry jest także pospolity jeszcze ryś, lis polarny albo piesiec.

W lasach środkowej i południowej Finlandii dosyć pospolite są borsuki, nieco bardziej na południu tchórze oraz kuny leśne i łasice, dalej jeże, a na polach krety. Z gryzoni prócz pospolitych w całym kraju nornic, wiewiórek, w południowo-zachodniej i środkowej Finlandii zajęcy szaraków, a na północy zajęcy bielaków, charakterystycznym mieszkańcem lapońskiej tundry i suchych torfowisk jest leming norweski.

Przedstawicielami fauny wybrzeży jezior i rzek są wydra, bóbr i od niedawna rozpanoszony w Finlandii szczur piżmowiec.

Wśród przedstawicieli fauny morskich wód przybrzeżnych najbardziej charakterystyczną dla Finlandii jest foka obrączkowana zwana nerpą. Zamieszkuje ona wody zatok Botnickiej i Fińskiej oraz jeziora Saimaa i sąsiednich jezior w dorzeczu Vuoksi.

Z ptaków pospolite są jeszcze w lasach i na bagnach głuszce, cietrzewie, jarzabki, ptaki drapieżne – jastrzębie, sowy, krukowate z krukiem, wroną szarą i sroką oraz liczne, drobniejsze ptactwo leśne jak sikory, drozdy, dzięcioły, kukułki, gile, jemioluszek itp.

Nad wodami dużo jest dzikich kaczek, gęsi i mew. Do rzadszych należą: kaczka islandzka oraz łabędź krzykliwy. Na bagnach i trzęsawiskach gnieźdzą się liczne bekasy i czajki.

W wodach jezior i rzek żyją liczne gatunki cennych ryb, jak łososie, sigi, sandacze, pstrągi, szczupaki, karpie, węgorze, leszcze, okonie i wreszcie płotki, a w morzu - śledzie, flądry, okonie morskie, dorsze i inne.

Rys. 1. Krajobraz Finlandii, źródło: www.mek.fi

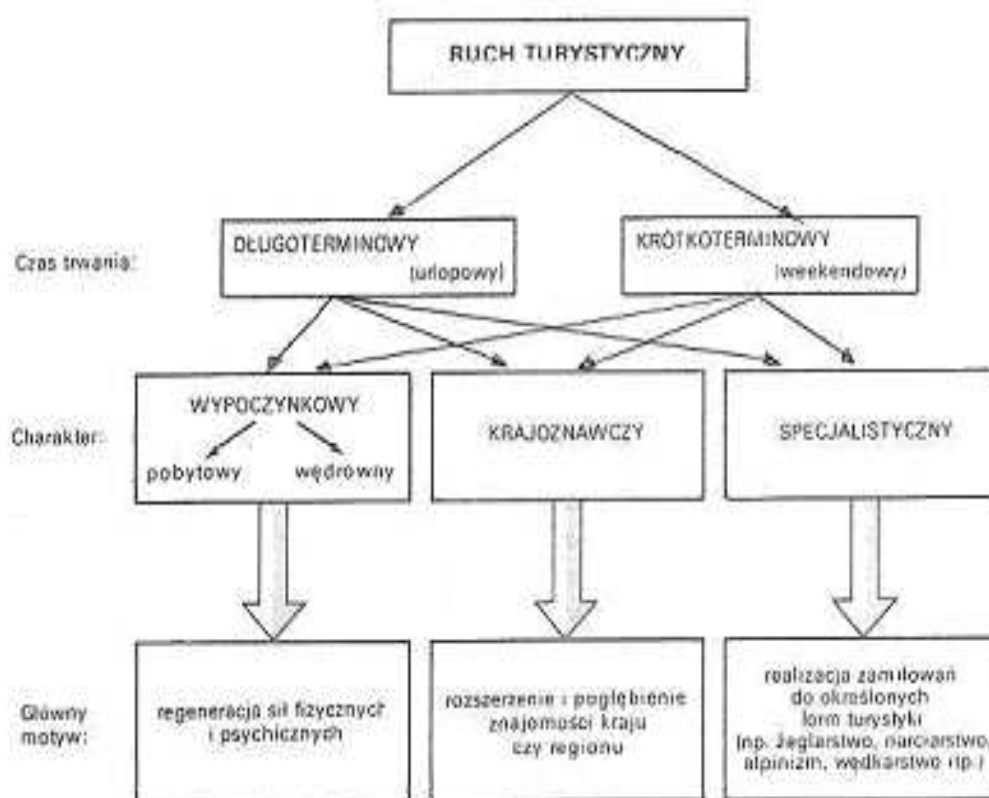
ROZDZIAŁ II - ROZWÓJ TURYSTYKI

2.1 Warunki rozwoju turystyki

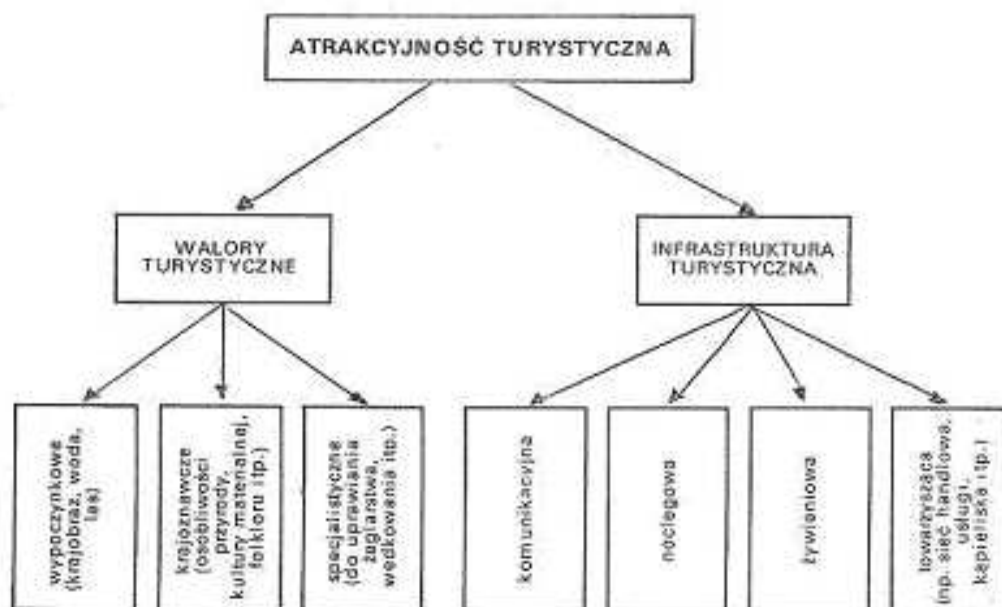
Wzrost podróżowania ludzi był bardzo widoczny w II połowie XX wieku. Wpływ na to miały różne czynniki (za W. Alejziak, Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku, Albis, Kraków 2000):

- demograficzne np. pojawienie się znacznej grupy ludności pracującej i mieszkającej w przeludnionych aglomeracjach przemysłowych (zmęczenie fizyczne i psychiczne)
- socjalne i kulturowe np. skracanie czasu pracy, wydłużenie urlopów wypoczynkowych
- ekonomiczne np. wzrost zamożności ludności
- technologiczne np. rozwój środków transportu oraz infrastruktury

Oprócz wyżej wymienionych czynników coraz większe znaczenie odgrywały cele poznawcze, chęć odwiedzenia (np. zabytków historycznych), zobaczenia (osobliwości przyrody), uczestniczenia w imprezach kulturowych, sportowych. Ważną rolę zaczęły odgrywać walory turystyczne, a także atrakcyjność turystyczna, na którą składały się urządzenia i obiekty służące obsłudze ruchu turystycznego (w tym baza noclegowa, żywieniowa, urządzenia towarzyszące – szlaki turystyczne, wyciągi narciarskie itp.).

Rys. 2 Podział ruchu turystycznego wg rodzaju i celu wyjazdu

Rys. 3 Czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną

2.2 Regiony turystyczne

Na obszarze Finlandii można wyróżnić 4 regiony koncentracji ruchu turystycznego:

- **Niziny Nadmorskie i Wyspy Alandzkie**

Helsinki - centrum miasta stanowi Plac Senacki, występuje bogata architektura, kościół Św. Mikołaja (XIX w), budynek parlamentu, stadion olimpijski, fontanna Havis Amanda. Atrakcją turystyczną stanowią liczne teatry i muzea stolicy, skansen na wyspie Seurasaari oraz nowoczesne miasto - ogród Tapiola, położone 15 km na zachód od centrum stolicy. Organizowane są tu liczne kongresy i konferencje międzynarodowe.

Turku - znajdują się tu liczne obiekty zabytkowe jak i nowoczesne budowle współczesne.

- **Pojezierze Fińskie** - region umożliwia uprawianie żeglarskiego, kajakarstwa, wędkarstwa i myślistwa. Występują również dogodne warunki do rozwoju turystyki narciarskiej oraz sportów zimowych. Atrakcyjnymi miejscowościami turystycznymi są: Tampere, Lahti, Savonlinna, Jyväskylä
- **Pogórze Środkowofińskie** - obszar cechuje się występowaniem licznych jezior i kompleksów leśnych. Atrakcyjnymi obszarami są okolice Kuusamo, słynne z licznych wodospadów i głębokich dolin rzecznych.
- **Laponia** - rozwój turystyki w tym regionie wiąże się z istnieniem egzotycznych zjawisk polarnych, nieskażonej przyrody, ciszy i samotności.

2.3 Atrakcje turystyczne

Dzięki mentalności fińskiej oraz wspaniałej czystej przyrodzie, która jest obecna wszędzie: na wsi i w mieście, a nawet w miejscu pracy, spędzenie wolnego czasu czy wakacji staje się coraz bardziej popularne. Kraje skandynawskie stają się coraz to popularniejsze nie tylko dla Polskiego turysty uwielbiającego czynny wypoczynek. Chodzenie na grzyby, wędkowanie, polowanie czy chociażby wspólny rodzinny wyjazd wypoczynkowy do Finlandii staje się coraz to bardziej popularny.

Suomenlinna - twierdę położoną na kilku wyspach w Helsinkach. Ma ona duże znaczenie kulturowe i jest znana każdemu mieszkańcowi Finlandii. W 1991 roku Suomenlinna została wpisana na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO. Oprócz twierdzy na wyspach znajdują się również, szkoła Marynarki Wojennej liczne restauracje oraz kawiarnie dla turystów. Dotarcie do niej to żaden problem gdyż kursuje tam prom, który zabiera turystów z rynku głównego Helsinek.

Helsinki- to stolica Finlandii, w której, znajduje się wiele zabytków z XIX wieku, ale można znaleźć tutaj i starsze, chociażby w dzielnicy Kruununka, gdzie stoją domy pochodzące z XVI-XVII wieku. Główną atrakcją stanowi tu; Plac Senacki "Senaatintori", Uniwersytet Yliopisto, parlament z końca XIX wieku (siedziba rządu Finlandii), Pałac Prezydencki z końca XIX w., Most Pitkasilta z 1878 roku oraz największy i najstarszy park Kaivopuisto.

Turku- leży w południowo-zachodniej części Finlandii i jest jej dawną stolicą. Jest ważnym portem morskim, w którym znajduje się najstarszy uniwersytet założony w 1640 roku. Znajduje się tutaj najstarszy Zamek Finlandii Turunlinna, z 1150 roku będący, była siedzibą gubernatorów i książąt. Warto również zobaczyć tu katedrę z 1250, bazylikę z 1285, klasztor z 1443 oraz pozostałości średniowiecznego miasta.

Tampere- najśłynniejsze współcześnie miasto Finlandii. Rozsławione zostało tym, iż znajduje się tu siedziba główna firmy Nokia oraz średniowieczny kościół z 1440 roku jak i ratusz miejski pochodzący z 1890 roku.

Oulu - to jedyne miasto na świecie, gdzie „uniwersytet stoi na bagnach, teatr na morzu, statek na rynku, a do tego w fabryce mieści się muzeum nauki”. Jest to szybko rozwijające się, tętniące życiem miasto uniwersyteckie. Z gwarnym rynkiem i morskim nabrzeżem, nadzwyczajną mnogością ulicznych barów i fantastyczną siecią ścieżek rowerowych stanowi miejsce, które latem może dostarczyć turystom wielu ciekawych wrażeń. Szczególną atrakcją są liczne oryginalne festiwale.

Lahti - stanowi ważny międzynarodowy ośrodek sportów zimowych. Nad miastem górują trzy olbrzymie skocznie narciarskie, a z platformy obserwacyjnej na szczycie największej z nich, można podziwiać lasy i jeziora ciągnące się w nieskończoność. U stóp największej skoczni znajduje się basen pływacki, który w zimie zamara i jest używany jako miejsce lądowania skoczków. Dzięki sieci ścieżek rowerowych Lahti stanowi dobrą bazę do zwiedzania pobliskich atrakcji, a położenie nad Vesijärvi umożliwia podróż statkiem do Jyväskylä. Po Päijänne, jednym z największych jezior w kraju, można odbywać fascynujące przejażdżki. Do innych atrakcji zaliczyć można: Lahden Historiallinen Museo (Muzeum Historyczne; Lahdenkatu) - mieści się w pięknej starej rezydencji. Zbiory obejmują kolekcję francuskich i włoskich mebli Klausa Holmy oraz sztukę średniowieczną

i renesansową, Muzeum Radia i Telewizji (wzgórze Radiomäki) - zgromadzono w nim stare odbiorniki radiowe. W Lahti znajduje się też działające studio nadawcze z lat 50 XX w. Zwiedzający mogą się filmować i występować we własnym programie telewizyjnym lub radiowym, co cieszy zwłaszcza dzieci. Kolejną atrakcją turystyczną jest Ristinkirkko (kościół Świętego Krzyża) z 1978 r. został zaprojektowany przez Alvara Aalto. Budowla z brązowej cegły ma typowe dla tego architekta wnętrze: drewniane ławy, białe ściany i cztery betonowe elementy na suficie, wyglądające jak promienie wychodzące z krzyża.

"Białe Noce" Finlandii- Do jedynych i niepowtarzalnych atrakcji Finlandii należy tak zwana "Zorza Polarna". Zjawisko to występuje w zależności od aktywności magnetycznej słońca zaś w Laponii można je obserwować przez całą zimę. Efekt tak zwanych "białych nocy" pozostawia niepowtarzalne wrażenie z pobytu w tym pięknym kraju.

2.4 Dostępność komunikacyjna

Z Polski do Finlandii można dostać się drogą powietrzną, morską i lądową.

Połączenia lotnicze oferują przewoźnicy: PLL LOT, FINNAIR i BLUE1. Rejsy odbywają się dwa razy dziennie. Dodatkowo 2 razy w tygodniu Finnair uruchomił loty na trasie Helsinki-Kraków.

Mapa 3. Lotniska w Finlandii, źródło: www.wikipedia.pl

Promami pasażerskimi bezpośrednio do Helsinek można się dostać z:

1. Tallina (Estonia) liniami: Tallink, Silja Line, Viking Line, Eckerö Line, Linda Line i Nordick Jet Line;
2. Sant Petersburga (Rosja) linią: Silja Line;
3. Sztokholmu (Szwecja) liniami: Viking Line i Silja Line;
4. Rostocku (Niemcy) linią: Silja Line;
5. Travemünde (Niemcy) linią: Finn Lines.

Do Helsinek można dostać się bezpośrednio z Polski również promem towarowym linii Polfin Line.

Mapa 4. Trasa promów pasażerskich Tallink i Silja Line, źródło: www.wikipedia.pl

Do Finlandii można dostać się także drogą lądową -*Via Baltica* - jest to trasa E 67 przez Litwę, Łotwę i Estonię. Z Suwałk do portu w Tallinie jest ok. 700 km, ruch na trasie jest nieduży a formalności na granicach minimalne. Z Tallina do Helsinek kursuje codziennie kilkanaście promów. Rejs trwa od 1,5 do 4 godzin, w zależności od rodzaju promu. W okresie zimowym pływają tylko promy wolniejsze.

Via Baltica do Finlandii można też dojechać autokarem, który kursuje z Warszawy do Tallina pięć razy w tygodniu (poniedziałek, środa, piątek, sobota i niedziela). Odjeżdża z dworca Zachodniego ze stanowiska nr 13 o godz. 19.50, w Tallinie jest o godz. 14.00, stąd do Finlandii kursują promy. W kraju funkcjonuje dobrze rozwinięta sieć połączeń lotniczych, kolejowych i autobusowych

ROZDZIAŁ III – ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO

3.1 Rynek recepcji turystycznej

Jak podają eksperci UNWTO, w ciągu ostatnich sześciu lat turystyka doświadczyła stałego wzrostu i jest największym i najszybciej rozwijającym się sektorem gospodarki na świecie. Coraz większe jest też zainteresowanie turystyką. Turystyka stała się jedną z głównych gałęzi handlu.

Obecna sytuacja i prognozy:

- na całym świecie liczba przybywających turystów międzynarodowych osiągnęła 903 miliony w 2007 roku, jest to 6,6% więcej niż w 2006 roku
- w latach 1995-2007 następuje wzrost średnio o 4% rocznie, pomimo kryzysu w 2001 i 2003 roku, co było spowodowane terroryzmem, koniunkturą społeczną
- liczba przybywających turystów międzynarodowych w 2008 roku (styczeń-kwiecień), wzrosła o 5% w porównaniu z 2007 rokiem w tym samym okresie
- w 2010 roku możemy oczekiwać, że wzrost przyjazdów międzynarodowych turystów wzrośnie do 1 miliarda, a w 2020 do 1,6 miliarda

Największy udział w rynku ma Europa- 53.6%, a następnie Azja i Pacyfik- 20.4%. Najmniejszy zaś Bliski Wschód i Afryka.

3.2 Wielkość przyjazdów do Finlandii

Jak widać w poniższej tabeli, najchętniej odwiedzanym krajem Europejskim od wielu lat jest Francja, która wyprzedza drugą po sobie Hiszpanię o ponad 20 mln. turystów w roku 2006. Jeśli chodzi o opisywaną przeze mnie Finlandię to liczba odwiedzających nie jest zaskakująco duża. W roku 2006 ukształtowała się na poziomie 3375 tys. turystów, co stanowi znikomy ułamek liczby turystów odwiedzających np. Francję. Jednak liczba odwiedzających rośnie, a zmiany procentowe wykazują trend dodatni. W tabeli nr 2 specjalnie umieściłem taki schemat krajów z różnych regionów Europy, gdyż chciałem pokazać jak wygląda rynek turystyczny na naszym kontynencie, ale nie tylko przez pryzmat gigantów turystyki. Jeżeli chodzi zaś o Finlandię to ten kraj nie posiada ciepłych i leniwych plaż i mimo pięknych walorów krajobrazowych, nie jest w stanie zachęcić dużej liczby turystów.

Tabela 2. Przyjazdy turystów zagranicznych w wybranych krajach Europy w tys.

<i>Kraj</i>	<i>Przyjazdy w tys.</i>			<i>Zmiany w %</i>	
	2000	2005	2006	05/04	06/05
Francja	77190	75908	79083	1,0	4,2
Hiszpania	47898	55914	58190	6,6	4,1
Polska	17400	15200	15670	6,4	3,1
W. Brytania	23212	28039	30654	9,2	9,3

Belgia	6457	6747	6994	0,6	3,7
Włochy	41181	36513	41058	-1,5	12,4
Szwecja	2746	3133	3270	4,3	4,4
Finlandia	2714	3140	3375	10,6	7,5
Czechy	4773	6336	6435	4,5	1,6
Cypr	2686	2470	2401	5,2	-2,8
Portugalia	12097	10612	11282	-0,3	6,3

źródło: www.intur.com.pl

Tabela 3. Wielkość przyjazdów do Finlandii wg. regionów, źródło: www.stat.fi

Cel podróży	Ilość w tys.	%
Helsinki	1653	33
Południowa Finlandia	594	12
Zachodnia Finlandia	409	8
Centralna Finlandia	312	6
Wschodnia Finlandia	625	12
Laponia	240	5
Dwa cele	453	9
Kilka celów	165	3
Brak celu	589	12
RAZEM	5038	100

Najczęściej odwiedzanym regionem są Niziny Nadmorskie (stolica kraju- Helsinki). W dalszej kolejności popularna jest Wschodnia i Południowa Finlandia. Najmniejszym zainteresowaniem turystów cieszy się Centralna Finlandia i Laponia.

Mapa 5. Finlandia- podział na regiony

3.3 Rynek emisji turystycznej

Wyjazdy Finów łącznie, rozróżnienie na turystykę krajową i zagraniczną

Tabela 4. Wyjazdy przez osoby w wieku od 15 do 74 lat, w 2007 r.,
źródło: Statystyki Finlandii

Wyjazdy łącznie	36 382 000
Wyjazdy wypoczynkowe	31 486 000
Biznes i profesjonalne wyjazdy	4 896 000
Wyjazdy krajowe	30 633 000
Wyjazdy wypoczynkowe	26 974 000
w tym opłacone zakwaterowanie	4 869 000
- Krótkie wycieczki	3 784 000
- Długie wycieczki	1 086 000
Wycieczki podczas wolnego czasu do własnych rezydencji i wizyty u przyjaciół i krewnych	22 104 000
Krajowe podróże biznesowe i zawodowe	3 659 000
Wyjazdy zagraniczne	5 749 000
W czasie wolnym, na noc w kraju przeznaczenia	3 230 000
Wycieczki w celu biznesowym i zawodowym, na noc w kraju przeznaczenia	1 090 000
Rejsy na noc, na pokładzie tylko	1 429 000

Turyści fińscy odbyli w 2007 roku 36 382 000 wyjazdów łącznie. W wyjazdach Finów przeważają podróże krajowe nad zagranicznymi. Dłuższe wycieczki (4 lub więcej nocy) stanowią 1 086 000, a krótsze (1-3 noce) 3 784 000. Finowie najczęściej wyjeżdżają na Wyspy Kanaryjskie i do Estonii. Natomiast na miejscu trzecim jest Szwecja.

Tabela 5. Wycieczki Finów w styczniu w 2009 r. i roczne zmiany, dane wstępne.
Źródło: Statystyki Finlandii

	Wycieczki w styczniu	Roczne zmiany % 1/2009 - 1/2008	Miesięczne zmiany % 1/2009 - 12/2008
Krajowe podróże z opłaconym zakwaterowaniem	263.000	11	-10

Wycieczki podczas wolnego czasu do własnych rezydencji i wizyty u przyjaciół i krewnych	1.333.000	11	-11
Wycieczki w Finlandii, łącznie	1.596.000	11	-10
Wycieczki zagraniczne, na noc w kraju przeznaczenia	248.000	24	25
- Estonia	24.000	0	-59
- Inne kraje	224.000	27	61
Rejsy, na noc na pokładzie tylko	89.000	-17	-14
- W Estonii	30.000	-27	7
- W Szwecji	59.000	-11	-21
Wycieczki zagraniczne, łącznie	337.000	10	12
Wyjazdy wypoczynkowe, łącznie	1.933.000	11	-7

W styczniu odnotowano 337.000 wycieczek za granicą. W tym 248.000 wycieczek- jeden lub więcej noclegów w kraju przeznaczenia. Jedna dziesiąta wyjazdów kierowana była do Estonii. W większości noclegi były na pokładzie- Szwecja, Estonia. Te wstępne dane są oparte na Statystykach Finlandii.

1,6 milionów mieszkańców wypoczynek spędza we własnym kraju, w Finlandii. To jest 11 procent w porównaniu z analogicznym okresem w roku poprzednim. Większość wycieczek odbywanych przez Finów- 1,3 milionów spędziło noc u krewnych lub znajomych, lub w innym rodzaju zakwaterowania, które było bezpłatne.

Tabela 6. Najbardziej popularne miejsce wypoczynku Finów, wyjazdy za granicę 2007 r.

Długie podróże, 4 lub więcej noclegów		Krótkie wycieczki, 1-3 noclegi		Wszystkie wycieczki	
Miejscowość	Wycieczki	Miejscowość	Wycieczki	Miejscowość	Wycieczki
Wycieczki ogólnie	2 088 000	Wycieczki ogólnie	1 142 000	Wycieczki ogólnie	3 230 000
Hiszpania (*)	365 000	Estonia	483 000	Estonia	668 000
Estonia	184 000	Szwecja	208 000	Hiszpania (*)	382 000
Szwecja	159 000	Rosja	98 000	Szwecja	367 000
Grecja	152 000	Niemcy	49 000	Grecja	152 000
Tajlandia	128 000	Łotwa	47 000	Włochy	136 000
Włochy	106 000	Norwegia	33 000	Niemcy	134 000
Niemcy	85 000	Włochy	30 000	Tajlandia	128 000
Wielka Brytania	66 000	Dania	29 000	Rosja	124 000
Francja	63 000	Wielka Brytania	27 000	Wielka Brytania	93 000
USA	53 000	Francja	22 000	Francja	85 000

(*) Hiszpania- włączając Wyspy Kanaryjskie

Powyższa tabela przedstawia najbardziej popularne, atrakcyjne miejsca wypoczynku dla Finów. Ogółem odnotowano 3 230 000 wycieczek. Finowie na dłuższe podróże wybierają kraje jak: Hiszpania, Estonia, Szwecja, Grecja. Krótkie podróże odbywają do Estonii, Szwecji, Rosji.

3.4 Cele podróży

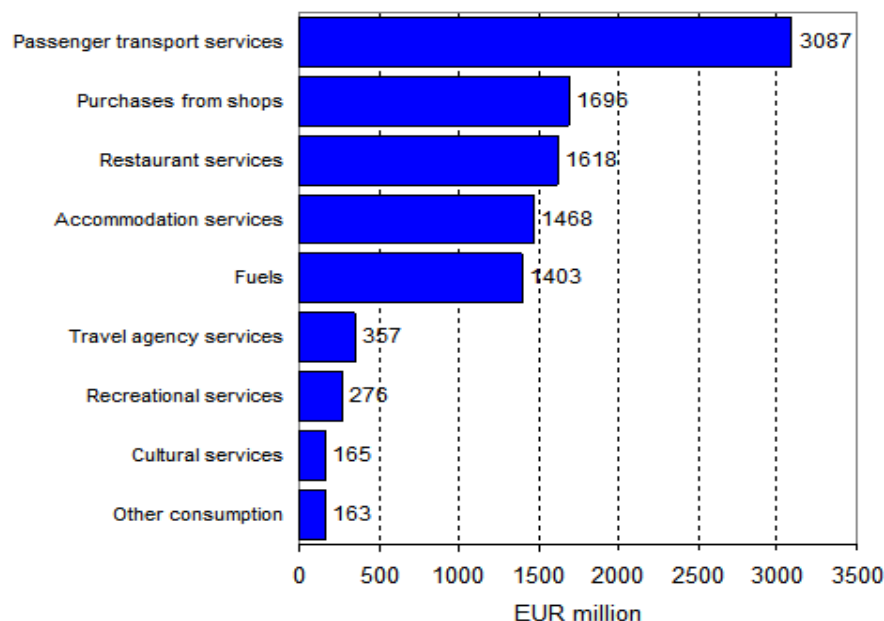
Tabela prezentuje cele podróży do Finlandii w 2008 roku. Najczęstszym powodem wyjazdu turystów zagranicznych są „Inne typy podróży lub rejsów w czasie wolnym”. W tym celu przyjeżdża 1 606 000 osób, następnie w „Innych celach biznesowych”-1 304 000 osób. Przez Finlandię przejeżdża tranzytem 578 000 turystów, 10 000 przybywa w nagrodę za swoją pracę- „Wyjazdy motywacyjne opłacone przez pracodawców”, „Inne powody” podróży 5 000 osób.

Tabela 7. Cele podróży, źródło: Statystyki Finlandii

Cel podróży	Liczba w tys.
Kongresy i seminaria	102
Profesjonalne wyjazdy studyjne	56
Wyjazdy motywacyjne opłacane przez pracodawców	10
Targi i wystawy	19
Inne cele biznesowe	1304
Przyjaciele	203
Krewni	363
Zakupy	605
Aktywna turystyka plenerowa	34
Objazd po kilku krajach	88
Inny typ podróży lub rejsów w czasie wolnym	1606
Wycieczki edukacyjne	64
Tranzyt	578
Inne powody	5
Kilka powodów	409
RAZEM	5446

3.5 Wydatki na turystykę

10,2 miliardów zostało wydane na turystykę w Finlandii w 2006 roku. 27% zagranicznych podróżnych wydało na konsumpcje turystyczną. Największy popyt turystycznych jest na usługi transportu pasażerskiego, które wyniosły prawie 3,1 miliardów EUR. Korzystanie z usług restauracyjnych stanowi 1,6 miliardów EUR, a dla zakwaterowania prawie 1,5 miliardów. Paliwa i zakupy w sklepach były również wśród podróżnych najbardziej znaczące z wydatków.

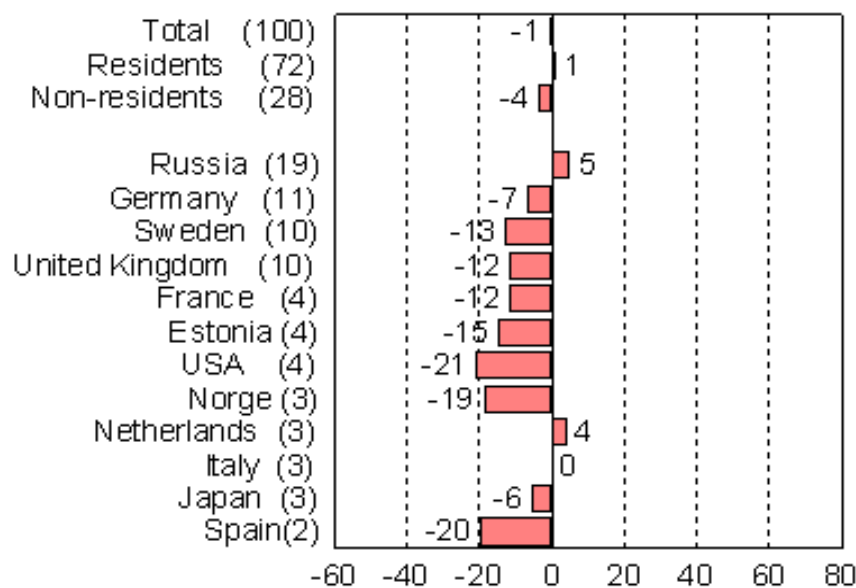
Wykres 1. Wydatki na turystykę w Finlandii na rok 2006 w Euro, źródło: www.stat.fi

3.6 Noclegi i zakwaterowanie

Liczba zarejestrowanych noclegów spędzonych przez turystów zagranicznych w Finlandii w styczniu 2009- 540.000 jest to o 4% mniej niż w styczniu 2008 w tym samym czasie. Całkowita liczba zarejestrowanych noclegów spadła o 1% z roku na rok i po prostu brakuje 1,3 milionów. Natomiast liczba noclegów spowodowana przez krajowe podróże wzrosła o 1% w stosunku do stycznia 2008. Są to wstępne dane statystyczne, które zostały pobrane z obiektów noclegowych, które posiadają, co najmniej 10 pokoi. W tych danych uwzględnione są: domki letniskowe, kempingowe i schroniska młodzieżowe.

W styczniu, jak również w ostatnich latach, Rosjanie byli zdecydowanie największą grupą turystów zagranicznych- 254.000 noclegów. Rosjanie stanowią aż 47% całkowitej liczby dni spędzonych przez turystów zagranicznych w Finlandii. Brytyjczycy zajmują drugie miejsce - prawie 55000 noclegów. Niemieccy turyści są na trzecim miejscu, co do wielkości -32000 zarejestrowanych noclegów. Ogólnie rzecz biorąc liczba noclegów w styczniu spadła.

Turyści przebywający w Finlandii najczęściej wybierają jako miejsce zakwaterowania hotele, motele, pobyt u krewnych i przyjaciół. Najwięcej turystów wybiera hotele i motele- 1 510 000, pobyt u przyjaciół i krewnych 858 000. Inne rodzaje zakwaterowania, która wybierają turyści to: schroniska młodzieżowe cieszące się najmniejszą popularnością, campingi, wynajęte domki, własne apartamenty i mieszkania służbowe.

Wykres 2. Udzielone noclegi rezydentów i nie rezydentów w miesiącu styczniu 2008/2009, zmiana procentowa; źródło: www.stat.fi

3.7 Hotele

Do najpopularniejszych łańcuchów hotelowych zaliczyć można Holiday Inn, Holiday Club, Cumulus. Lista dostępnych hoteli w państwie:

Helsinki

- Airport Hotel Bonus Inn
- Holiday Inn Garden Court Helsinki Airport
- Holiday Inn Helsinki
- Hotel Kamp
- Hilton Helsinki Strand
- Crowne Plaza

Jyvaskyla

- Best Western Hotel Priimus
- Scandic Jyvaskyla
- Cumulus Jyvaskyla

Kuopio

- Best Western Hotel Savonia

- Best Western Hotel Atlas
- Scandic Kuopio
- Quality Hotel Isovalkeinen
- Cumulus Kuopio

Lahti

- Comfort Hotel Lahti
- Hotelli Salpaus
- Cumulus Lahti

Oulu

- Cumulus Hotel Oulu
- Holiday Club Oulu Eden Spa HT
- Ramada Oulu

Pori

- Cumulus Pori
- Scandic Hotel Pori

Rovaniemi

- Cumulus Rovaniemi
- Scandic Rovaniemi
- Rantasipi Pohjanhovi Hotel
- Quality Hotel Santa Claus
- Sokos Hotel Vaakuna Rovaniemi

Tampere

- Scandic Rosendahl
- Holiday Club Tampere Spa Hotel
- Cumulus Hameenpuisto
- Cumulus Hotel Koskikatu

Turku

- Best Western Hotel Seaport
- Cumulus Turku Hotel
- Scandic Hotel Plaza Turku
- Ramada Turku
- Scandic Julia Turku
- Spa Hotel Caribi

Vaasa

- Best Western Hotel Silveria
- Spa Hotel Rantasipi Tropicland

3.8 Przychody i wydatki na turystykę

Poniższa tabela pokazuje wpływy i wydatki z turystyki międzynarodowej w Finlandii. Bilans jest negatywny, ponieważ wpływy z turystyki są mniejsze niż wydatki turystów za granicą. Finowie więcej wydają na turystykę, niż na niej zyskują. Analizując tabelę od roku 2000 do 2007- wykazuje ona również ujemny bilans w latach poprzednich.

Tabela 8. Przychody i wydatki na turystykę w latach 2000-2007,
źródło: Statystyki Finlandii

Turystyka- Bilans 2000-2007					
Rok	Przychody (w mln €)	Indeks 2000 = 100	Wydatki (w mln €)	Indeks 2000=100	Saldo
2000	1 529	100	2 009	100	- 480
2001	1 609	105	2 070	103	- 461
2002	1 664	109	2 118	105	- 454
2003	1 656	108	2 150	107	- 495
2004	1 669	109	2 273	113	- 604
2005	1 757	115	2 461	122	- 704
2006	1 891	124	2 723	136	- 832
2007	2 070	135	2 908	145	-838

ROZDZIAŁ IV- ZNACZENIE RYNKU TURYSTYCZNEGO FINLANDII DLA POLSKI

4.1 Przyjazdy

Tabela 9. Przyjazdy turystów zagranicznych do Europy (w tys.)

Region / kraj	Źródła danych	Liczba Przyjazdów		Zmiany (%)		
		2006	2007	2005/2004	2006/2005	2007/2006
Europa ogółem		462176	484407	4,2	5,0	4,8
Europa Północna		56391	57623	7,7	6,8	2,2
Dania	TCE	4716	b.d.	6,3	0,4	b.d.

Finlandia	TF	3375	3519	10,6	7,5	4,3
Islandia	TCE	971	1054	4,2	11,4	8,6
Irlandia	TF	8001	b.d.	5,5	9,1	b.d.
Norwegia	TF	3945	b.d.	5,4	3,2	b.d.
Szwecja	TCE	4729	5224	4,4	-3,2	10,5
Wielka Brytania	TF	30654	30677	9,2	9,3	0,1

Tabela 10. Przyjazdy turystów do Polski z Finlandii w latach 2000-2005 w tys.

Rok	Przyjazdy w tys.
2000	66
2001	56
2002	49
2003	54
2004	70
2005	68
2006	76,7
2007	81,8

Najwięcej przyjeżdżających turystów z Finlandii zanotowano w 2007 roku- 81,8 tys., co oznacza zarazem wzrost do roku poprzedniego. Najmniej turystów zanotowano w 2002- 49 000. Można zauważyć, że od 2000 do 2002 roku występował spadek w przyjazdach turystów z Finlandii do Polski.

4.2 Zakwaterowanie

Tabela 11. Liczba cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku, wg krajów (tys.), źródło: www.intur.com.pl

Wybrane kraje	Korzystający (tys.)					Zmiany (%)				
	I kw08	II kw08	III kw08	IV kw08	rok 2008	I kw	II kw	III kw	IV kw08	12 mies.
RAZEM	716,7	1177,8	1394,3	746,2	4035,0	-2%	-4%	-10%	-15%	-8%
Niemcy	161,8	350,9	441,6	185,3	1139,7	4%	-9%	-10%	-14%	-9%
Austria	9,1	18,5	17,3	9,5	54,5	0%	2%	3%	-20%	-3%
Belgia	11,2	15,9	19,4	11,0	57,5	-5%	1%	-9%	-5%	-5%
Dania	18,3	25,0	29,2	18,5	91,0	0%	-12%	-12%	-21%	-12%
Finlandia	7,5	15,0	16,0	7,6	46,1	17%	9%	1%	8%	7%
Francja	34,8	53,0	61,8	32,6	182,2	-1%	-4%	-7%	-11%	-6%
Grecja	2,3	3,1	3,9	2,5	11,9	19%	14%	4%	-10%	6%
Hiszpania	17,2	26,9	50,7	15,0	109,8	40%	-5%	-13%	-25%	-8%
Niderlandy	19,3	30,4	39,7	19,9	109,3	4%	-2%	-4%	-9%	-3%

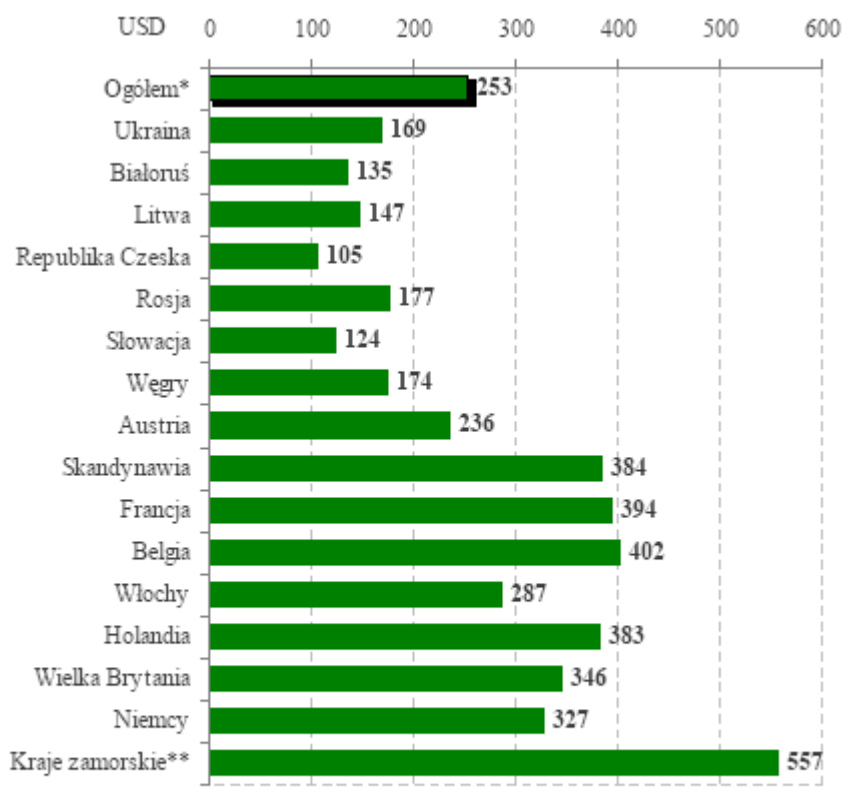
Tabela 12. Liczba noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku, wg krajów (tys.)

Wybrane kraje	Liczba noclegów (tys.)					Zmiany (%)				
	I kw08	II kw08	III kw08	IV kw08	rok 2008	I kw	II kw	III kw	IV kw08	12 mies.
RAZEM	1811,6	2917,0	3546,4	1871,2	10146,3	-1%	-4%	-9%	-13%	-7%
Niemcy	602,6	1183,9	1501,6	659,2	3947,3	4%	-8%	-10%	-12%	-8%
Austria	18,5	34,7	35,5	19,0	107,7	-2%	-13%	-5%	-31%	-13%
Belgia	22,6	31,6	41,4	21,4	117,1	-5%	-5%	-14%	-11%	-9%
Dania	44,8	60,4	73,3	46,9	225,5	0%	-15%	-12%	-19%	-12%
Finlandia	15,4	30,4	32,4	15,7	93,9	8%	8%	0%	7%	5%
Francja	72,1	109,4	134,2	68,7	384,5	-3%	-5%	-5%	-9%	-5%
Grecja	5,3	7,6	10,8	6,5	30,2	17%	1%	20%	-13%	6%
Hiszpania	36,9	56,4	101,4	32,7	227,4	30%	-6%	-9%	-23%	-6%
Niderlandy	38,7	62,9	81,2	39,1	221,9	6%	2%	-9%	-9%	-4%

Łącznie w 2008 roku z zakwaterowania w Polsce korzystało 4035 tys. osób. Udzielono łącznie 10146,3 tys. noclegów. 46,1 tys. turystów fińskich korzystało z obiektów zakwaterowania zbiorowego. Udzielono im 93,9 tys. noclegów. Zmiany % wykazują na dodatni przyrost.

4.3 Wydatki

Polska cieszy się małym zainteresowaniem wśród Fińskich turystów. Średnie wydatki Finów w 2005 roku wyniosły 177 USD podczas całego pobytu i 38 USD dziennie. Według zestawienia Finlandia sklasyfikowana jest razem z pozostałymi krajami skandynawskimi czyli Szwecją, Norwegią i Danią.

* Średnia ważona.

** Australia, Japonia, Kanada, Korea Płd., USA.

Źródło: badania Instytutu Turystyki.

Wykres 3. Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2007 roku w USD (wg krajów),
źródło: www.intur.com.pl

Zwraca uwagę dość duży wzrost poziomu wydatków głównie za sprawą znacznego wzrostu wydatków turystów z krajów UE, zwłaszcza z Niemiec, Belgii, Włoch, Austrii, krajów EFTA (Szwajcarii i Norwegii) oraz Ukrainy. Z kolei spadki (lub niewielkie wzrosty, nierekompensujące poziomu dewaluacji dolara) zanotowano w odniesieniu do Ukrainy, Stanów Zjednoczonych i Japonii. W 2007 roku szczególnie intensywne zmiany notowano na granicy wschodniej, w związku z planowanymi, a następnie wprowadzonymi utrudnieniami w przekraczaniu granicy dla obywateli krajów sąsiedzkich spoza strefy Schengen (Białoruś, Rosja, Ukraina). Przed wejściem w życie nowych rozwiązań zanotowano intensywny wzrost wydatków turystów z Białorusi i Rosji.

Przeciętne dzienne wydatki turystów zostały oszacowane dla 2007 roku na poziomie 65 USD (średnia ważona). Stopień zróżnicowania był podobny do poprzedniego roku: od ok. 28 USD (Litwa) do 82 USD (Niemcy). W 2007 roku utrzymała się tendencja do skracania wizyt, a zmiany w poziomie wydatków dziennych są częściowo tego konsekwencją (np. kraje zamorskie, Niemcy, Białoruś). Przeciętne wydatki na dzień pobytu wzrosły w odniesieniu do większości najważniejszych dla Polski rynków generujących ruch turystyczny, m.in. takich krajów jak Niemcy, Włochy, Holandia, Białoruś i wiele innych, uległy natomiast obniżeniu w odniesieniu do przyjazdów z Litwy.

ROZDZIAŁ V – PODSUMOWANIE

Uważam, że Finlandia jest miejscem wyjątkowym, co przekłada się również na jej wyjątkowość z punktu widzenia turystyki. Niesamowicie indywidualna kultura narodu fińskiego oraz odmienność Finlandii od innych państw Europy, dotyka turystów natychmiast po samym postawieniu stopy na fińskiej ziemi. Zwiedzając Finlandię, turysta spotyka odmienną kulturę w zupełnie inny sposób niż tylko i wyłącznie przez poznawanie zabytków. Kultura Finów widoczna jest w każdym aspekcie ich życia. Jest ona bardzo naznaczona klimatem Skandynawii, ukształtowana w zgodzie i harmonii z naturą, dlatego również w niej samej dostrzec można wpływy północnej przyrody.

Uważam, że fińska kultura doskonale uzupełnia piękno walorów przyrodniczych, również wyjątkowych w skali świata. Turysta doświadcza ich podczas całego pobytu: doświadcza inności, doświadcza Północy. Uważam, że nigdzie indziej kultura skandynawska nie jest bardziej obecna i wyraźna niż właśnie w Finlandii: w Finach i fińskiej przyrodzie. Dlatego wydaje mi się, że pod względem czynników kulturalnych i przyrodniczych Finlandia śmiało konkurować może z innymi państwami skandynawskimi, jeśli tylko umiejętnie wypromuje swój wizerunek.

Turysta odwiedzający Skandynawię, to turysta wybrany, szukający nie „atrakcji”, ale „przeżycia turystycznego”. W obliczu zmiany kultury uprawiania turystyki: przejścia z turystyki twardej na miękką, wzrostu zainteresowania aktywnymi formami spędzania wypoczynku, ekoturystyką i krajoznawstwem, Finlandia stanowić może destynację przyszłości dla turysty indywidualnego, szukającego głębszego przeżycia, a nie tylko wypoczynku na plaży. Wizyta w Finlandii nie stanowi rozrywki, czy atrakcji. Jest ona swoistym doświadczeniem turystycznym, zetknięciem z dziką przyrodą i ze skandynawską kulturą, tak bardzo ze sobą połączonymi.

Nieskażona przyroda i indywidualność narodu fińskiego są, moim zdaniem, największymi walorami turystycznymi tego kraju. Są one widoczne na przestrzeni każdego regionu turystycznego, w każdej części Finlandii. Podsumowując swoje rozważania, pragnę zakończyć pracę, przytaczając słowa J. Fonkowicza (1976, s. 130), które wspaniale oddają wyjątkowość Suomi z punktu widzenia wartości doznania turystycznego: „Tak więc fińskie krainy geograficzne, chociaż skomponowane wszędzie ze skały, wody i lasów, przedstawiają – przy bliższym poznaniu – szeroką gamę pejzaży, zmieniających się w zależności od miejsca, od klimatu, a także od pór roku. Zawsze jednak są to krajobrazy miłe oku, budzące refleksję i zadumę. Błędem byłoby oczywiście doszukiwać się w nich tej zewnętrznej dekoracyjności, jaką oferują turyście renomowane widoki Szwajcarii, Francji czy Włoch. Są one od tamtych odmienne: na pewno prostsze, ale bardziej nastrojowe, bardziej wzruszające, a przez swą melancholię nam - Polakom, psychicznie bliższe”

BIBLIOGRAFIA

1. „Wielki podróźniczy atlas świata”, Praca zbiorowa, Berlitz, 2007
2. Alejziak, „Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku”, Albis, Kraków 2000
3. Kruczek, „Europa, Geografia Turystyczna”, Proksenia, Kraków 2005
4. Kubicki, „Finlandia- przewodnik praktyczny”, Pascal, 2008
5. Mizerski, Żukowski, Żukowska, „Małe tablice. Geografia”, Małe tablice, 2007
6. Walczak, „Finlandia”, Warszawa 1973
7. www.cia.gov
8. www.intur.com.pl
9. www.mek.fi
10. www.stat.fi
11. www.stat.gov.pl
12. www.visitfinland.com
13. www.wikipedia.pl

SPIS MAP

1. Finlandia w świecie i w europie (umiejscowienie)	5
2. Finlandia	6
3. Lotniska w Finlandii	17
4. Trasa promów pasażerskich Tallink i Silja Line	18
5. Finlandia- podział na regiony	20

SPIS RYSUNKÓW

1. Krajobraz Finlandii	13
2. Podział ruchu turystycznego wg rodzaju i celu wyjazdu	14
3. Czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną	15

SPIS TABEL

1. Długość dnia w zależności od szerokości geograficznej	8
2. Przyjazdy turystów zagranicznych w wybranych krajach Europejskich w tys.	19
3. Wielkość przyjazdów do Finlandii wg regionów	20
4. Wyjazdy przez osoby w wieku od 15 do 74 lat, w 2007 r	21
5. Wycieczki Finów w styczniu w 2009 r. i roczne zmiany, dane wstępne	21
6. Najbardziej popularne miejsce wypoczynku Finów, wyjazdy za granicę 2007 r	22
7. Cele podróży	23
8. Przychody i wydatki na turystykę w latach 2000-2007	26
9. Przyjazdy turystów zagranicznych do Europy (w tys.)	28
10. Przyjazdy turystów do Polski z Finlandii w latach 2000-2005 w tys.	28
11. Liczba cudzoziemców korzystających z obiektów zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku, wg krajów (tys.)	29
12. Liczba noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego w ciągu czterech kwartałów 2008 roku, wg krajów (tys.)	29

SPIS WYKRESÓW

1. Wydatki na turystykę w Finlandii na rok 2006 w Euro	24
2. Udzielone noclegi rezydentów i nie rezydentów w miesiącu styczniu 2008/2009, zmiana procentowa.	25
3. Przeciętne wydatki turystów na osobę w 2007 roku w USD (wg krajów)	30